

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 2 號

sikudakudan nua ljavia kasicuayan

tucu kaljauration anga pa'ulid! azua makamaza a gemaduan, matjavang
ana mapelju' a kaljaljudrung na ljavia, sa aza ljavia a siuzangalan
nama 'upu'upung a ta 'apulupuluan, masa uri maljaveljavek anga azua na
cemuvu' a zuma a cemal. aza tjasikatangal, kemasi ta cangiangia sa
me 'ulivalivai patje me vucelacelay a 'uljavan na kaljaljudrung, namaya ta
zinugan a tagaduan nu tja pacunan a kinanguangua'an.

aicu a asav na ljavia, ladruadru'an saka ljusepisepitj, mayanga pudjuy a
ljemavingan ta asav nimadju. nu ika tjen a na kipapaulingav mangada itjen.
palemek a pimaza i lima i valjanggaljanga palje tja mudingan. nu magedris
pedjamu' itjen sa'etju angata! saka aza wuljay pazangal uta a semualap.
aicua maka cemecemel ikamin a ljavia a pudjuy. izua uta a ljasaras a
tjavuvuk, a ljakidjur, savid a na madadudutj/ madadedetj a kinacuvu'an
niamadju. selapay nu madjuy ta ljakidjur, uu! maru caljedjen itjen nua
pangac aya, maya kinacuacuay nu palutudj! manasika nu macemecemel a
karakuda, maya mitung ta drikidrik it saka ljusepisepitj, tjanangua' a na
kulemel a pagalju saka ladruadru' a itung. saka neka nu patarevan nua ljavia
ayau nu kinemenem itjen ? ini! ini! pai ku tjaucikelay sun!

aicua ljavia makaya pakialalang tua salingaungaulj, aza vayav makaya
sane vakelain tu sipanapana' nua kakedriyan a vangavangan. a kaljaljudrung
tja sanesuapen. a asav si'aljup nu 'emavay ta kinpel kata cemavu. katalu
anan 'emuyulj tua zaman tja sikipusapuy a pacacikel. nu zemzemanga ika
tjen a matavi' ta atjuvi uta. aza ljinavia a tapav nu ma'adav nu 'emudjalj
kakiljaljaungan. nu lemutelut ta namacayanga asav na ljavia, san paudjaljen
tja sipecungu nu lemalja nu lemikezalj tua vasa tua vurati. seman wungelj ta
asav nu temu'ulj tua cepeng, sarengua' a ta 'ulu nu masikinacuan. na
matazua a pinacalivat a sikudan nia vuvu. ta sicuayan, sipukeljakeljang tu
pasainu itjen, nu i vukid nu i cemecemel a lemuiluv tua ringai kata ki'aljup,
penudrung a pakeljang tu inuan itjen tu inuan a ringay. samalji iten tua
ca'uan na sicuayan a pa'ulid! siayanga nekanan nua (tauhang) tazua.
kasicuayan nu kaljakiva'uan, izua za tjepesan aya a kakudan, si'eceng ta
pakazuanan. nu 'emacuvunganga sa mavesuag makayanga sutjepesan. nu
izua ljayar a saqetjuan, aza djalan tjepesan sirengez tua sakuyakuya. nu
pacalivatanga a ljayar sutjepesan. kemsu taicu a ljavia, izuanga tja kinituluan
tu namakuda a sikudakudan kata tja sinikamangua' taicu a ljavia.

芒草的傳統智慧

秋天時節，各處山頭山野間都能看到芒草花綻放，非常壯觀！開始的時候是紫紅接著轉成黃褐再變成灰白。

繁殖力強到可能掩蓋周邊其他植物生長！芒草葉緣有銳利而堅硬的微細鋸齒，會在瞬間割傷皮膚！因此要很小心，別讓它們割破了我們的手指手臂甚至臉蛋，如果刺留在身上很難拔除！

另外會傷人有毛刺的植物，如刺茄、懸鉤子都跟芒草生活在同個地方。還有咬人貓，會和被蜂螫到一樣疼痛許久！在樹林裡草叢間野外活動，不可以穿薄薄的衣服，盡量穿長袖較厚實的衣服。

芒草有很多用處，可以綠化我們周邊環境，花梗或莖幹，可當小朋友練習射箭的芒草箭。芒草花穗可以收集細絮，是製造掃帚的好材料。芒草還有不少用途，如芒草乾的莖細綁變成火把可照明、在荒野中指示方向等等。不起眼的芒草，原來在我們傳統生活是不可或缺的重要植物！何況以前沒有導航，就憑細綁的莖桿就可以指示方向，芒草讓我們見識了祖先的智慧啊！